

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Gebe Kadınlarda Cinsel Yaşam Kalitesi ve Mutluluk Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Şüheda CEYLAN¹

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, gebelik döneminde kadınların cinsel yaşam kalitesi ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışmaya; Esenler bölgesindeki Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı gebe kadınlar arasından, amaçlı örneklem yöntemi kullanılarak seçilen 177 gebe kadın dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında; "Kişisel Bilgi Formu", "Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği-Kadın (CYKÖ-K)" ve "Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu (OMÖ-K)" kullanılmıştır. Veriler SPSS 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş, tanımlayıcı istatistiksel teknikler kullanılmış ve değişkenlerin karşılaştırılmasında regresyon ve pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Gebe kadınların yaş ortalaması $29,70 \pm 5,61$ olarak belirlenmiştir ve gebelik dönemi cinsel ilişki sıklığının haftalık ortalaması $3,23 \pm 0,71$ 'dir. Katılımcıların %43,9'u işsizdir, %67,2'si gelir-gider düzeyi ortadır ve %56,1'i üniversite eğitimi almıştır. Regresyon analizi sonuçları, gebelerde cinsel yaşam kalitesinin artması mutluluk düzeyinin de arttığını göstermektedir ($p<0,000$). CYKÖ-K (Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği) puan ortalaması, $63,75 \pm 13,010$ olarak, OMÖ (Oxford Mutluluk Ölçeği) puan ortalaması, $24,78 \pm 5,11$ olarak tespit edilmiştir.

Sonuç: Çalışma da gebelerin cinsel yaşam kalitesi ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik; Cinsel yaşam; Gebelik; Mutluluk

Examination of The Relationship Between Sexual Quality of Life and Happiness Level in

Pregnant Women

Şüheda CEYLAN¹

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to examine the relationship between quality of sexual life and happiness levels of women during pregnancy.

Method: The study included 177 pregnant women who were selected using purposive sampling method among pregnant women registered to the Family Health Centre in Esenler region. "Personal Information Form", "Sexual Quality of Life Scale-Female (SQLS-F)" and "Oxford Happiness Scale Short Form (OHS-S)" were used to collect the data. The data were analysed using SPSS 22.0 software. The data were found to be normally distributed, descriptive statistical techniques were used and regression and Pearson correlation analyses were used to compare the variables.

Results: The mean age of pregnant women was 29.70 ± 5.61 years and the mean weekly frequency of sexual intercourse during pregnancy was 3.23 ± 0.71 . 43.9% of the participants were unemployed, 67.2% had an average income-income level and 56.1% had a university education. The results of regression analysis showed that the higher the quality of sexual life in pregnant women, the higher the level of happiness ($p<0.000$). The mean score of CYKÖ-K (Sexual Quality of Life Scale) was found to be 63.75 ± 13.010 and the mean score of OMÖ (Oxford Happiness Scale) was found to be 24.78 ± 5.11 .

Conclusion: In the study, the relationship between sexual life quality and happiness levels of pregnant women was found to be positive and weak.

Keywords: Happiness; Pregnancy; Sexuality; Sexual life

¹İstanbul Aydın Üniversitesi, Aile Danışmanlığı, Yüksek Lisans Programı, İstanbul, Türkiye

Sorumlu Yazar: Şüheda CEYLAN

E-posta adresi: su_heda_ozturk@hotmail.com

Gönderi Tarihi: 02.11.2023

ORCID No: 0009-0002-5841-0881

Kabul Tarihi: 10.12.2023

GİRİŞ

Cinsellik bireyin yaşamının sürekliliği için önemli bir faaliyettir (1). Biyolojik, psikolojik ve kültürel faktörlere bağlıdır ve yaşam boyu gelişime açıktır (2). Bireylerin cinsel özellikleri; beklentileri ve yaşam deneyimlerinin farklı evrelerine göre değişkenlik göstermektedir. Gebelik dönemi de bu evrelerden biridir.

Gebelik, kadınların gündelik yaşamını etkileyen ve çiftlerin cinsel ilişkilerinde birçok değişiklik yaratan bir dönemdir (3). Gebelikte cinsellik; çiftlerin gebeliğe tepkisinden, kadının cinsel kimliğinden, aile olma düşüncesinden, ekonomik faktörlerden ve sosyokültürel normlardan etkilenmektedir (4).

Gebelik süreci kadınlar da fizyolojik ve biyolojik olarak gerçekleşen bir serüvendir. Gebelik süresinde annedeki metabolik faaliyetler, beslenme alışkanlıkları ile; cinsel organları da sürekli bir şekilde hacim, kütle ve renk değişimlerine maruz kalmaktadır (5). Artan bu değişimler kadının kendisini çirkin, hantal ve cazibesiz hissetmesine neden olabilmektedir. Gebelik kadına seçkinlik, güven duygusu, gurur verirken aynı zamanda; büyüyen vücudu ile de var olan güzelliğinin kaybolacağı endişesine kapılmasına sebep

olmaktadır (6). Bu bakış açısına göre de gebelikteki beden değişimi kadının cinsel yaşamını olumsuz etkilemektedir (6). Kadının beden imajındaki değişim; göğüslerindeki büyüme, vücuttaki şişkinlik ve ödem gibi değişikliklerden dolayı kendini beğenmemesi, tekrar eski haline dönemeyeceği korkusu, cinsel ilişkinin karnındaki bebeğe zarar verebileceği düşüncesi (erken doğum) gibi durumlardan ötürü gebelik sürecinde cinsel ilişkiden mümkün olduğu kadar kaçınmasına sebep olmaktadır. Aynı şekilde eşlerde, erken doğum düşüncesinden dolayı cinsel ilişki istememektedir. Kadınlar gebelikten önce sağlıklı ve kaliteli bir cinsel ilişki yaşarken, gebelikten dolayı cinsel ilişki sıklığının azalması kadınların mutluluk algısını da çok etkileyebilmektedir. Evlilik sürecinde kadınlar eşleri ile iyi bir ilişkiye sahipken, gebelik döneminde yaşanan olumsuz durumlardan sonra eşlerine karşı davranış ve tutumları değişebilmektedir. Bu da aile içi ilişkileri olumsuz etkileyebilmektedir.

Kadınların isteyerek gebe kalmaları, onların bu süreci, daha sağlıklı ve mutlu geçirmelerine ve kadınların vücudundaki değişikliklere olumlu tepki vermesini sağlamaktadır (7). Kadınların bu

değişim sürecini kabul etmesi cinsel yaşamında kendine daha çok güvenmesine ve mutluluk duygusunun tatmin olmasını sağlamaktadır. Mutlu olan bireyler; daha sağlıklı kararlar alır ve içinde buldukları durumun daha rahat ilerlemesini sağlar (8).

Bu çalışma ile de gebe kadınların; gebelik döneminde cinsel yaşam kaliteleri ile onların mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmada;

- Kadınların cinsel yaşam kalitesi ile gebelik durumları arasında ilişki var mıdır?
- Kadınların mutluluk düzeyi ile gebelik durumları arasında ilişki var mıdır?
- Gebelikte cinsel yaşamın, kadınların mutluluk düzeyi ile ilişkisi var mıdır?

Sorularına yanıt aranmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Çalışmamız gebe kadınların cinsel yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyi ilişkisini değerlendirmek amacıyla kesitsel ve ilişki arayıcı tipte yapılmıştır. Çalışma grubunu İstanbul ili Esenler bölgesinde

Aile Sağlığı merkezi' ne (ASM) kayıtlı gebe kadınlar oluşturmuştur.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini ASM'ler de kayıtlı gebe kadınlar oluşturmaktadır. Esenler bölgesindeki ASM'lere kayıtlı gebelerden, amaçlı örneklem yöntemi kullanarak 177 gebeye uygulanmıştır. Veriler anket yöntemi ile, online olarak toplanmıştır. Çalışma 2023 yılı, Nisan- Haziran aylarında yapılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi formu", "Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği" ve "Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu" kullanılarak toplanmıştır.

Kişisel bilgi formu

Bu formda gebelerin yaş, ekonomik durum, evlilik süresi gibi obstetrik özelliklerini içeren sorular bulunmaktadır.

Cinsel yaşam kalitesi ölçeği-kadın (cykö-k)

Ölçek 18 yaş üstü kadınlar uygulanmaktadır, altılı Likert tipinden olup 18 maddelik sorulardan oluşmaktadır. Bu araştırma da 1-6 puan sistemine

göre (1=Tamamen katılıyorum, 6=Hiç katılmıyorum) kullanılmıştır. Bu sistemle ölçekte alınacak ortalama puan 18-108 aralığındadır (9). Puanlara bakılmadan önce; ölçekte 1, 5, 9, 13, 18 numaralı maddeler tersine çevrilmesi gerekmektedir. Genel olarak ölçekte hangi puanlama sistemi kullanılırsa kullanılırsın toplam puan 100'e dönüştürülmelidir. Bunun içinde; (Ölçekten alınan ham puan- 18) x100/90 formülünün kullanılması gerekmektedir. Ölçekten alınan ham puan 76 olan bir birey için ölçek puanı; (76-18) x100/90=56 olmaktadır. Yüksek puan olması, iyi bir cinsel yaşam kalitesini göstermektedir (9). Türkiye' de Tuğut ve Gölbaşı, 2010 yılında ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını gerçekleştirmişlerdir (10).

Oxford mutluluk ölçeği kısa formu (omö-k)

Ölçeğin ilk 29 maddeden oluşan formu Argyle ve diğerleri tarafından geliştirilmiştir (11), ilerleyen zamanlarda da form yenilerek kısa ölçek olarak geliştirilmiştir (12). Türkçe uyarlaması ise Doğan ve Akıncı-Çötök tarafından yapılmıştır (13). 7 maddelik sorulardan ve 5'li Likert tipi (1-Hiç Katılmıyorum, 5-Tamamen Katılıyorum) olan bir ölçektir. Ölçekteki 1 ve 7 numaralı maddeler ters

kodlanmıştır, en düşük puan 7 en yüksek puan 35'tir. Ölçekte alınan yüksek puanlar mutluluk düzeyinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçek sonucuna göre, yüksek puanın mutluluğun da yükselmesini sağlamaktadır.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Çalışmamın verileri SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) IBM 22.0 analiz programı ile değerlendirildi ve %95 güven aralığı $p<0,000$ önemlilik düzeyini temel alındı.

Kolmogorob Smirnov testi verilerin normal dağılım gösterdiği belirlendi. Veri analizinde tanımlayıcı istatistiksel teknikler (yüzde, ortalama ve standart sapma) kullanıldı. Değişkenlerin karşılaştırılmasında regresyon ve pearson korelasyon analizlerini kullanıldı. Ölçek geçerlilik güvenilirlikleri Cronbach Alfa Katsayısı ile belirlendi. Çalışmada Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Cronbach Alfa değeri ($\alpha=0,76$) ve Oxford Mutluluk Ölçeğinin Cronbach Alfa değeri ($\alpha=0,73$), olarak bulunmuştur.

Etik Hususlar

Araştırmaya başlamadan önce; İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Kurulu Başkanlığı'ndan

30.03.2023 tarihinde ve 2023/03 sayılı kararıyla yasal izin alınmıştır. Araştırmanın veri toplama formları uygulanmadan önce gebe kadınlardan sözel ve bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1'e göre çalışmaya katılan katılımcıların yaşlarının ortalaması $29,76 \pm 5,52$ olup, %28,25'inin yaşı 18-26 arasında, %56,50'sinin yaşı 27-35 arasında, %15,25'inin yaşı 36 yaş üzerindedir. Katılımcıların %63,28'i 1-5 yıldır evli, %23,16'sı 6-10 yıldır evli, %13,56'sı 11 yıl ve daha fazla süredir evli, %35,03'ünün hiç çocuğu yok, %32,20'sinin 1 çocuğu, %32,77'sinin 2 ve daha fazla çocuğu var, %44,63'ü ev hanımı, %35,59'u memur, %19,77'si işçi, %12,99'unun ekonomik geliri düşük, %67,23'ünün ekonomik geliri orta, %19,77'sinin ekonomik geliri yüksek, %17,51'inin eğitim durumu ilkokul, %22,03'ünün lise, %60,45'inin eğitim durumu üniversite ve üzeri, %12,99'unun gebelikten önce cinsel ilişki sıklığı haftada bir gün, %45,76'sının haftada 2 gün ve %40,11'inin haftada 3 gün, %14,69'unun gebelik

süresi 1-13 hafta, %40,11'inin 14-26 hafta, %45,20'sinin gebelik süresi 27-41 haftadır.

Gebe kadınların Cinsel Yaşam Kalitesi, Mutluluk düzeylerinin yordanmasına yönelik kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($F(1,175) = 13,963$ $p < 0,001$; Tablo 5).

Cinsel Yaşam Kalitesi ölçek puanları Oxford Mutluluk Ölçek puanlarındaki değişimin %7'lik kısmını açıkladığı tespit edilmiştir.

Tablo 2 de gebe kadınların bazı değişkenlerine göre, CYKÖ-K ve OMÖ ölçek puan ortalamaları verilmiştir. Evlilik süresi beş yıl ve daha az olan kadınların, cinsel yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Ekonomik durumu yüksek olan gebe kadınların, cinsel yaşam kaliteleri ve mutluluk düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Eğitim durumu lise ve üzeri mezunu olan gebe kadınların, cinsel yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Gebelik dönemindeki cinsel ilişki sıklığını haftada bir olan kadınların, cinsel yaşam kalitesi daha yüksek çıkarken; cinsel ilişki sıklığı haftada 3 gün ve üzeri olan gebe kadınların ise daha mutlu olduğu bulunmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Değişkenler		n	%
Yaş	18-26	50	28,25
	27-35	100	56,50
	36-+	27	15,25
	Mean±SD	29,76±5,52	
	Min- Max	18-49	
Evlilik Süresi	1-5 yıl	112	63,28
	6-10 yıl	41	23,16
	11 ve üstü	24	13,56
	Mean±SD	5,54±4,70	
Çocuk Sayısı	0	62	35,03
	1	57	32,20
	2 ve üzeri	58	32,77
Çalışma Durumu	Ev Hanımı	79	44,63
	Memur	63	35,59
	İşçi	35	19,77
Ekonomik Durum	Düşük	23	12,99
	Orta	119	67,23
	Yüksek	35	19,77
Eğitim Durumu	İlkokul	31	17,51
	Lise	39	22,03
	Üniversite ve üzeri	107	60,45
Gebelik Döneminde Cinsel İlişki Sıklığı	Her gün	2	1,13
	Haftada 1 gün	23	12,99
	Haftada 2 gün	81	45,76
	Haftada 3 gün ve üzeri	71	40,11
Gebelik Haftası	1.Trimester (1-13.Hafta)	26	14,69
	2.Trimester (14- 26.hafta)	71	40,11
	3.Trimester (27-41.Hafta)	80	45,20

Tablo 2. Bazı değişkenlere göre CYKÖ-K ve OMÖ ölçek puan ortalamaları

Değişkenler		n	CYKÖ-K ölçek	OMÖ ölçek
			puanı	puanı
			±Ss	±Ss
Evlilik Süresi	1-5 yıl	112	64,11±13,34	25,39±4,78
	6-10 yıl	41	62,08±12,96	23,02±5,72
	11 ve üstü	24	63,71±12,72	24,75±5,15
Ekonomik Durum	Düşük	23	66,32±14,52	23,18±5,55
	Orta	119	62,49±12,88	24,53±5,09
	Yüksek	35	66,40±12,67	26,78±4,04
Gebelik Döneminde Cinsel İlişki Sıklığı	Her gün	2	72,22±1,57	26,00±1,42
	Haftada 1 gün	23	67,25±13,70	23,53±5,07
	Haftada 2 gün	81	63,06±13,16	24,14±5,22
	Haftada 3 gün ve üzeri	71	63,17±12,96	26,92±4,68
Eğitim Durumu	İlkokul	31	62,94±10,56	23,07±6,14
	Lise	39	63,99±13,85	24,08±4,08
	Üniversite ve üzeri	107	63,90±13,59	25,29±4,83

CYKÖ-K (Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği) ve OMÖ (Oxford Mutluluk Ölçeği) Normallğine İlişkin Bulgular

Tablo 3'e göre, katılımcıların CYKÖ-K (Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği) puanları 20 ile 94,44 arasında olup ortalaması $63,75 \pm 13,010$, OMÖ (Oxford Mutluluk Ölçeği) puanları ise 10-35

arasında olup ortalaması $24,78 \pm 5,11$ olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4 de Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçek puanı ile Oxford Mutluluk Ölçek puanı arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ilişki bulunmuştur (R: 272, $p < 0,001$).

Tablo 3. Ölçeklerin Betimsel İstatistikleri İlişkin Bulgular

Ölçek	Aralık	Min	Max	Ortanca	(Ortalama)	Ss
CYKÖ-K puan	74,44	20	94,44	66,67	63,75	13,10
OMÖ puan	25	10	35	25	24,79	5,11

Tablo 4. CYKÖ-K (Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği) ve OMÖ (Oxford Mutluluk Ölçeği) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		OMÖ (Oxford Mutluluk Ölçeği)
CYKÖ-K (Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği)	r	272
	p	0,001**
	n	177

** $p < 0,01$

$r =$ Pearson korelasyon

Tablo 5. Gebe kadınlar Cinsel Yaşam Kalitesi ölçek puanının Oxford Mutluluk Ölçek puanını yordamasına İlişkin Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken: Oxford Mutluluk Ölçek Puanı					
Bağımsız değişken	B	S. Hata	β	t	p
Sabit	18,04	1,85		9,775	0,001
Cinsel Yaşam Kalitesi	0,11	0,03	0,272	3,737	0,001
R: 272	R² =0,069		F (1,175): 13,963		p: 0,001

TARTIŞMA

Bu çalışmada, gebelik dönemindeki cinselliğin, kadınlardaki mutluluk düzeyine etkisi incelenmiştir. Kadınların cinsel yaşamları biyolojik, fizyolojik, genetik yatkınlık ve sosyal faktörlerden etkilenmektedir (14- 15-16). Gebelik dönemi ve bu dönemde yaşanan fizyolojik ve biyolojik değişimler de kadınların cinsel yaşamında önemli bir faktör olabilmektedir.

Çalışmaya katılan gebe kadınların, evlilik süresi ile cinsel yaşam kalitesi arasındaki ilişki incelendiğinde; evlilik süresi beş yıl ve altında olan kadınların cinsel yaşam kalitesi puanları, evlilik süresi altı yıl ve üzeri olan kadınların cinsel yaşam kalitesi puanlarına göre daha yüksek bulunmuştur (Tablo 2). Yapılan başka çalışmalarda da evlilik

süresi beş yıl ve altı olan kadınların, cinsel yaşamlarının daha kaliteli olduğu belirtilmiştir (17-18). Evliliğin ilk yıllarında artan romantizmin ve heyecanın etkisi ile kadınların, cinsel yaşamlarında daha istekli ve arzulu olabilecekleri düşünülmektedir.

Gebe kadınların evlilik süresi ile mutluluk düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde; evlilik süresi beş yıl ve altı olanların daha mutlu olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2). Gebe kadınlarla yapılan başka bir araştırmada da evlilik süresinin uzaması; artan bireysel deneyimler, aile içindeki mutluluk düzeyi, davranış ve tutumlar nedeniyle kadınların yaşamını olumsuz etkilediği belirtilmektedir (19). Bu çalışmanın aksine, başka bir çalışmada da evlilik süresi ile mutluluğun arasında bir ilişki

bulunmamıştır (20). Eşlerin evlilik gibi yeni bir döneme başlamaları, bu dönemde yeni bir düzen kurmaları ve birbirlerini daha iyi tanımaya çalışmaları, evlilikte memnuniyet ve kalitenin yükselmesine sebep olabileceğini düşündürmektedir.

Çalışmaya katılan gebe kadınların, eğitim durumu ile cinsel yaşam kalitesi arasındaki ilişki incelendiğinde; lise ve üniversite mezunlarının cinsel yaşam kaliteleri, ilkokul mezunlarına oranla biraz daha yüksek olduğu gözlenmiştir (Tablo 2). Eğitim seviyesinin yükselmesi, eşlerin cinsel konularda daha bilgili olmalarını ve onların cinsellikle ilgili daha rahat konuşmalarını, birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlamış olabileceğini düşündürmektedir. Literatür incelendiğinde, eğitim durumunun cinsel yaşam ile etkisi olmadığı belirtilirken (21), bazı çalışmalarda da lise ve üzeri öğrenim olan kadınların, cinsel yaşamlarının daha kaliteliği olduğu belirtilmiştir (22).

Çalışmaya katılan gebe kadınların, eğitim durumu ile mutluluk düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde; ilkokul mezunlarına oranla, üniversite ve üzeri öğrenim görmüş kadınların daha

mutlu olduğu saptanmıştır (Tablo 2). Eğitim seviyesinin yükselmesi, aile içinde daha sağlıklı bir iletişim ortamı olmasını ve eşler arasındaki çatışma ve uyumsuzlukların azalmasını sağlayacağından, kadınlardaki mutluluk düzeyine olumlu etkisi olduğu düşünülebilir. Yapılan bu çalışmanın aksine TÜİK 2021 verilerine göre herhangi bir okuldan mezun olmamış kişilerin diğerlerine göre daha mutlu olduğu bildirilmiştir (23).

Çalışmaya katılan gebe kadınların, ekonomik durumu ile cinsel yaşam kalitesi incelendiğinde; yüksek gelirli ailelerin oranları, orta gelirli ailelerin oranlarına göre daha yüksek bulunmuştur (Tablo 2). Başka bir çalışmada da kadınların, ekonomik rahatlığı arttıkça cinsel istek ve arzularının da olumlu etkilendiği belirtilmiştir (24). Yüksek gelirli aileler, ekonomik olarak güvencede olabilecekleri için ihtiyaçlarını rahatça karşılayabilecekler. Bu durum da kadınların, daha az stresli bir aile ortamı yaşamalarını sağladığı için cinsel yaşamlarını olumlu etkilediği düşünülebilir. Çalışmaya katılan gebe kadınların, ekonomik durumu ile mutluluk düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde; yüksek gelirli ailelerin, düşük ve orta gelirli ailelere oranla daha mutlu olduğu

saptanmıştır (Tablo 2). Bazı çalışmalarda yüksek gelirin mutluluğu azalttığı belirtilirken (25), bazı çalışmalarda da gelir düzeyi yüksek olan kişilerin daha mutlu olduğu belirtilmiştir (20). Kadınların ekonomik olarak bağımsız olmaları, onların kendilerini bir birey olarak görmelerini ve kendilerini daha özgür ifade etmelerini sağlamış olabileceği için çalışmada bu oranın yüksek çıktığı düşünülebilir.

Çalışmaya katılan gebe kadınların, gebelik dönemi haftalık cinsel ilişki sıklığı ile cinsel yaşam kalitesi arasındaki ilişki incelendiğinde; haftada bir gün cinsel ilişkinin oranı daha yüksek çıkmıştır (Tablo 2). Yapılan başka bir çalışmada, gebelikte cinsel ilişki sıklığının düştüğünü ama buna rağmen gebelikte aktif olarak cinsel yaşamına devam eden kadınların cinsel yaşam kalitelerinin olumlu etkilendiği belirtilmiştir (26). Bu çalışmaların aksine, Kaçan (2018) yaptığı çalışmada, kadınların cinsel sıklığı azaldıkça cinsel yaşam kalitesinin de olumsuz etkilendiğini belirtmiştir (27). Bu çalışma da kadınların gebelik döneminde haftalık cinsel ilişki sıklığı azaldıkça, cinsel yaşam kalitesinin arttığı tespit edilmiştir. Gebelik dönemindeki yaşanan fiziksel ve biyolojik değişimler, bulantı

kusma, yorgunluk hissi gibi, kadınlarda cinsel isteksizliğe sebep olabileceği için haftalık cinsel ilişki sıklığı azalmış olabilir. Hafta da bir gün cinsel ilişkinin, eşler arasında duygusal bağı daha çok güçlendirebileceği için cinsel yaşam kalitesini etkilediği düşünülebilir.

Çalışmaya katılan gebe kadınların, gebelik dönemi haftalık cinsel ilişki sıklığı ile mutluluk düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde; haftada 3 gün ve üzeri cinsel ilişkiye giren çiftlerin daha mutlu olduğu saptanmıştır (Tablo 2). Doğu ve Berkiten (2008), araştırmasında gebe kadınların evlilikteki mutluluk düzeylerini 0-10 arasında puanlamalarını istemiş ve çoğunluğun (%47,6), 10 puan verdiğini belirtilmiştir (8). Kadınların gebelik döneminde hormonal ve bedensel değişimleri, onların cinsel arzularını ve isteklerini olumlu yönde etkilediği ve bunun da onları daha mutlu hissettirdiği düşünülebilir.

Literatürde, gebelerin (%63-91,8) oranında, cinsel sorunlar yaşadığı belirtilmiştir (28-29-30). Sossa (2014), gebelik döneminde kadınların cinsel yaşamlarının olumsuz etkilendiğini belirtmiştir (31). Koyun 2012, tarafından yapılan çalışmada da gebelik döneminde cinsel birlikteliğin fetüse zarar

verebileceği düşüncesinde olan gebelerin oranı %59,0 olduğu saptanmıştır (32). Diğer araştırmalarda da gebelerin %49,0'unun, gebelik döneminde cinsel birlikteliğin fetüse zararı olabileceği endişesinde buldukları saptanmıştır (33). Nitekim bizim çalışmamızda yapılan bulgulara göre; gebe kadınlar da gebelik sürecinde kaliteli cinsel yaşam ile mutluluk düzeyi arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0,001$). Çalışmamıza katılan gebelerin eğitim düzeylerinin yüksek olması; gebelikte cinsel yaşam konusunda daha bilgili olduklarını ve bunun da mutluluk düzeylerine olumlu anlamda yansıttıklarını görebiliriz. Bu açıdan çalışmamız da diğer çalışmalara göre gebelikteki cinsel yaşamın oranı daha yüksek çıkmış olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma sadece gebelerin görüşlerine dayalıdır ve eşlerinin durumlarını içermez.

SONUÇ

Gebelik dönemi ve cinsellik arasındaki ilişki karmaşık ve çok yönlüdür. Bizim çalışmamızın sonucunda, gebe kadınların cinsel yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyi arasındaki ilişki pozitif bulundu (p

$<0,001$). Gebe kadınların sosyodemografik özelliklerinin; cinsel yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyi değerlerine etkisinde önemli bir değişken olduğu sonucuna ulaşıldı. Aynı zaman da çalışma da eğitim durumu yüksek olan kadınların daha kaliteli cinsel ilişki yaşadıkları ve daha mutlu oldukları tespit edildi.

Sağlık profesyonelleri tarafında gebe kadınlara, gebelik dönemindeki cinsel yaşam hakkında gerekli eğitimler ve danışmanlıklar verilmesi önerilir. Ayrıca çalışmaya gebe kadınların eşleri de dahil edilerek daha kapsamlı bir araştırma yapılması önerilir.

KAYNAKLAR

1. Henson HK. Meme kanseri ve cinsellik. Cinsellik ve Engellilik. 2002;20(4):261-75.
2. World Health Organization (WHO). Department of Reproductive Health and Research. Defining sexual health. Report of a Technical Consultation on Sexual Health, Geneva, https://www.who.int/health_topics/sexual-health#tab=tab_Pdf Erişim Tarihi:02.03.2023.
3. Efe H, Bozkurt M, Sahin L, Mutlu MF, Api M, Çetin A. The Effects Of Pregnancy on The Sexual Life of Turkish Women. Proceed Obstet Gynecol. 2014; 4(1):1-11.
4. Fok WY, Chan LY, Yuen PM. Sexual Behavior And Activity İn Chines Pregnant Women. Acta Obstet Gynecol Scandinavica. 2005; 84 (10): 934-38.
5. Erbil N, Şenkul A, Başara GF, Sağlam Y, Gezer M. Body İmage Among Turkish Women During The First Year Postpartum. Health Care for Women International. 2012; 33(2): 125-137.
6. Erbil N. Sexual Function of Pregnant Women in The Third Trimester. Alexandria Journal of Medicine. 2018; 54(2): 139-142.
7. Scmied V. & Lupton, D. İçerinin Dışsallığı: Gebeliğin Vücut Görüntüleri, Nursing Inquir. 2001;8:32-40. Boscaglia, N., Skouteris, H., & Wertheim, EH, Hamilelik Sırasında Vücut İmajı Memnuniyetindeki Değişiklikler: Yüksek Egzersizin Karşılaştırılması ve düşük egzersiz yapan kadınlar, Avustralya ve Yeni Zelanda Obstetrik ve Jinekoloji Dergisi. 2003;43: 41-45.

8. Doğu S, ve Berkiten A. Tütün Kullanımını Etkileyen Gebelik Faktörleri ve Gebelerdeki Zararlar Hakkında Bilgi. Maltepe üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi.2008;1(1).
9. Symonds T, Boolell M, Quirk F. Development of Questionnaire on Sexual Quality of Life in Women. J Sex Marital Ther.2005; 31: 385-97.
10. Tuğut N, Gölbaşı, Z. Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği- Kadın Türkçe Versiyonunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Cumhuriyet Tıp Dergisi.2010;32:172-80. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/47694>.
11. Argyle M, Martin M, ve Crossland J. Happiness As A Function Of Personalit And Social Encounters.Inj.P.Forgas Ve J.M.Innes (Eds.), Recent Advances İn Social Psychology: An İnternational Perspective. North-Holland: Elsevier. 1989; pp.189-203.
12. Hills P. ve Argyle M. The Oxford Happiness Questionnaire: A Compact Scale For The Measurement Of Psychological Well-Being. Personality and Individual Differences. 2002; 33, 1073-1082.
13. Doğan T. ve Akıncı- Çötök N. Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formunun Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi.2011; 4 (36), 165-172.
14. Mert DG, Erberk Özen N. Genel Psikiyatri Polikliniğine Başvuran Kadın Hastalarda Cinsel İşlev Bozukluğu ve İlişkili Sosyokültürel Parametrelerin Değerlendirilmesi. Klinik Psikiyatri. 2011; 14: 85-93.
15. Demirci N. Kadının Yaşam Dönemlerinde Cinsellik ve Cinsel Sağlık. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları; 2012.
16. Eshghi R, Bahrami F, Fatehi Zade M, Etemadi O, Ghasemi V. The Prediction of Sexual Function Based on Cognitive-Emotional Factors in Iranian Women. Interdisciplinary JCRB. 2012; 4: 53-60.
17. Tüzün, H. Postpartum Dönemde Cinsel Yaşam Kalitesi ve İlişkili Faktörler. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi; 2019.
18. Gölbaşı Z, Tuğut N, Erensel AŞ, Eroğlu K. Jinekoloji Polikliniğine Başvuran Evli Kadınlarda Cinsel İşlev Bozukluğu Yaygınlığı ve İlişkili Bazı Faktörler. Cumhuriyet Medical Journal. 2014; 36(1):1-10.
19. Uçar H. Gebelerin Psikososyal Sağlık Durumu ile Anneliğin Rolü Arasındaki İlişki. [Yüksek Lisans Tezi]. Erzurum: Atatürk Üniversitesi; 2014.
20. Türk R, Sakar T, Erkay R. The Effect of Pregnancy on Happiness. Procedia, social and Behavioral Sciences.Elsevier,2017; pp:1247-1253.
21. Bilen Sadi Z, Aksu H. Gebelikte Eşlerin Cinsel Yaşamı ve Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2016; 19(2), 128-38.
22. Değerli Kodaz N, Ege E. Sexual Quality of Life During Pregnancy and the Associated Factors. Mitteilungen Klosterneuburg. 2016; 66(4), 23-35.
23. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2021, TÜİK Kurumsal (tuik.gov.tr). 15.11.2022.
24. Tashbulatova D. İnfertil Kadınlarda Cinsel Fonksiyonlara Etki Eden Faktörler. [Uzmanlık Tezi]. Adana: Çukurova Üniversitesi;2007.
25. Köksal O, Şahin F. Gelir ve Mutluluk: Gelir Karşılaştırmasının Etkisi, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi. 2015; 23(26):45-59.
26. Çiftçi Mutlu, E. Gebelik Semptomlarının Cinsel Yaşam Kalitesine Etkisi [Yüksek Lisans Tezi]. Yozgat: Bozok Üniversitesi;2021.
27. Kaçan T. Çalışan Evli Kadınların Cinsel Yaşam Kalitesinde Toplumsal Cinsiyet Roller ve Çift Uyumu İlişkisi [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi; 2018.
28. Aydın M, Cayonu N, Kadıhasanoğlu M, Irkilata L, Atilla MK, Kendirci M. Comparison of Sexual Functions in Pregnant and Non-Pregnant Women. Urol J.2015; 12(5), 2339-2344.
29. Güleröğlü F, T, Beşer G, D.Evaluation of Sexual Functions of The Pregnant Women, J Sex Medicine, 2014; 11, 146-153.
30. Seven M, Akyüz A, Güngör S. Predictors of Sexual Function During Pregnancy, J Obstet Gynaecol.2015; 35(7), 691-695.
31. Sossa L.Sexual Behavior During Pregnancy: A Descriptive Correlational Study Among Women.Eur J Res Med Sci,2014; 2(1), 16-27.
32. Koyun A.Gebelikte Cinsel Fonksiyonların Değerlendirilmesi. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2012;3(3):170-5.
33. Bartellas E, Crane JMG, Daley M, Bennett KA, Hutchens D.Sexuality And Sexual Activity İn Pregnancy. British Journal of Obstetrics and Gynaecology, 2000;107(8):964-8.